

Hagi Tudose

Personajul principal din nuvela cu același nume Hagi Tudose, are ca trasatură dominantă patima sa față de bani care-l dezumanizează și îl aduce în pragul nebuniei. Personajul este urmărit în evoluție din copilărie și până la bătrânețe, pe măsura ce plăcerea de a economisi bani se transformă într-o zgârcenie maladivă, distrugătoare, halucinantă.

Caracterizarea personajului se realizează atât direct, cât și indirect. Cele mai semnificative rămân însă faptele și vorbele personajului. Portretul personajului schițat sumar de autor se completează treptat cu detalii semnificative: „purta pe umeri o scurteică din lastic, galbenă, spalacită, patată de untdelemn și picată cu ceară.” Deși acasă „ingroapă mereu cazanele” cu galbeni, hagiului nu-i plăcea să cheltuiască nimic. Ca să nu plătească mâncarea el folosea diferite tipuri cu multă viclenie: intra în prăvălii, gusta câte ceva pe motiv că încerca produsul, apoi pleca spunând că sunt prea scumpe. Astfel bea și mănca pe socoteala negustorilor, „deși pe el îl dădeau banii afară din casă” Dorința lui de a nu cheltui nici un ban din cei strânsi pentru plăcerea de a-i avea și admira îl face să-și repare singur cizmele, să-și carpească singur hainele. El pandește să ia, ca un om nevoias, câte o prescură de la biserică, cere cu împrumut câte o țigară și se sustrage tuturor obligațiilor comunității care ar presupune cheltuieli.

De când era „de-o schioapă”, pricepuse lumea. Când mama lui îi dădea bani să-și cumpere un „simit” el nu cheltuia banutul, fiindcă știa că are o bucată de pâine în ghiozdan. Strângând ban lângă ban, el se gândea ce putea face cu banii, că sa guste „bucuria lucrului pe care nu l-a cumpărat.”

Prezentarea casei hagiului ne dezvăluie alte trăsături ale proprietarului. Casa era mică și întunecoasă, zăvorată cu grijă, cu pereții „cojiți și galbeni”, tavanul negru și prăfuit, mobilierul saracacios, patul de scanduri acoperit cu o pătură latoasă, două perne din paie și una de lână „îmbrăcată într-o față soioasă”

Viata hagiului a fost plină de privațiuni, „fără foc, fără fiertură”. El nu a iubit pe nimeni, nu a avut familie, considerând că prietenii, copiii și nevasta erau bani agonisiti și ascunși.

Ultimele clipe ale hagiului dezvăluie tragismul acestei existențe. Bătrân și bolnav, simțindu-și sfârșitul aproape, văzând că nu mai rezistă în frig și foame, hagiul își calca pe inimă și da un banut nepoatei să cumpere lemne pentru foc și să-și facă o ciorbă de găină. Considera această dorință drept o „pofte de copil”, apoi se căiește amar pentru banii cheltuiți și-I cere nepoatei să ducă înapoi carbonii, cenușa, fulgii și bucatile de carne rămase pentru a recupera jumătate din suma cheltuită. Moartea l-a găsit singur și bolnav, chinat de frig și foame, neprimind nimic din puterea galbenilor strânsi o viață întreaga. „Saracu, ce bogat este!”,